

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Notesbog 11 : 1841-11-24

Citation: Kierkegaard, Søren: "Notesbog 11 : 1841-11-24", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 19*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Jette Knudsen; Johnny Kondrup; Alastair McKinnon, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2001 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-not11-txt-shoot-n10.pdf> (tilgået 20. juli 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 19

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

Not11:10

10.

Hegel ytrer ganske i Almdl. om hele sin Stræben, at han vilde ikke blot forudsætte det Absolute som værende for den intellectuale Anskuelse, men videnskabeligt erhverve det.

I disse Forelæsninger nævnes her første Gang det Absolute og vi vil nu see, hvad der derved nærmest kan være tænkt paa. Identitæts-Ph. gik ud fra Indifferenten af Subjekt og Objekt ell. simplere udtrykt fra Seyns uendelige Potens som Fornuftens umidd: Indhold. I denne Eenhed laae Alt skjult, nærmest das unmittelbar-Seyn-Kønnen, og derpaa de følgende Muligheder, ogsaa den Potens der nicht übergeht. Denne kunde nu nærmest betragtes som det Absolute, thi den var freigesprochen for at gaae over. - Indifferenten kunde kaldes det Absolute, thi den er omnibus numeris absolutum; den er Potens til det Ene (det Ikke-Absolute) som til det andet. Men Indifferenten er blot absolut Potens ikke det Absolute, er det potentielle og materielle Absolute. Hvad er der nu Tale om hos Hegel. Det Absolute som Ende har Identitæts-Ph. ogsaa, altsaa maa Hegel mene, at Ident:Ph. har villet have det Absolute til Ende, men til Existents Resultat, og dertil var den intellektuelle Anskuelse et ubeqvemt Medium. Hvis den absolute Indifferents existerede, saa var Alt, hvad der fremgik ogsaa et Existerende, nu mener Hegel, at den absolute Indifferents var antaget som Existents; han mener, at denne Philosophie har været et Existents-System, og nu baaret sig galt af ved at beraabe sig paa den intellektuelle Anskuelse, som man Intet vidste om, som maaskee var noget Tilfældigt, Subjektivt, et Privatissimum for Udvalgte.

Det Ord: den intellectuale Anskuelse, er nu altid bleven knyttet til Identit:Ph., uagtet denne slet ikke har forskyldt det. I den første eneste af Forf: som autentisk anerkjendte Fremstilling af Identitæts-Ph., der findes i *Zeitschrift für Physik* 2^d B.; findes det Ord slet ikke. I en tidligere Afhandling i 1te B. af samme Tidsskrift nævnes det. Dette Udtryk tilhører Fichte. Han opfordrede til den intellectuale Anskuelse, hvis Indhold var: Ich bin. Udtrykket var valgt i Modsætning til den sandelige Anskuelse, hvor Subj. og Obj. ere forskjellige. Idents:Ph. opfordrede nu til Abstraktion fra det Subjektive der laae, fra den umiddelbare Vished, thi Ich er den bestemte Form og altsaa ikke Fornuftens hele Indhold, først naar denne afstryges kommer man dertil, til Fornuftens rene Indhold og Væsen. Potensen er altsaa ikke Existerende, men $\nu\omicron\omicron\mu\epsilon\nu\omicron\nu$, og det der er al Existents^s evige prius kan dog vel hell ei selv igjen existere. Hegel gav nu Id:Ph. Retningen hen paa et existential System. Id:Ph.^s

Fordring var at trække sig tilbage til reen Tænken, og indeholder deri en Abstraktion fra al Existents uden for Fornuften. Potentsen existerer i Fornuften. Id:Ph.

paatager sig hell ei at bevise Potentsens^s Existents. Hegel dadler den for slet at have beviist det. Men det er jo en Urimelighed. Vil man endelig bruge det Udtryk intellectuel Anskuelse, saa lader det sig bruge anderledens. I en Anskuelse, hvor Subj. og Objekt er eet, kunde man tale om Fornuftens egen intellectuelle Anskuelse. At Id:Ph. hell ei antog Potentsen som eksisterende, det kan man see af Følgende. Hvorledes forholder den uendelige Potens sig til den virkelige Tænken; ikke som Gjenstand men som Materie, som det, uden hvilken Tænkningen ikke kan finde Sted, men som dog ikke bliver tænkt i den virkelige Tænkning, som det i Tænkningen Ikke-Tænkte.

Hegel havde altsaa, som han selv siger, ikke den slette intell: Anskuelse. Han har derimod Logiken som den Videnskab der skal bevise det Absolutes Existents, og derpaa gaaer han til en anden Videnskab. Allerede det at denne Videnskab er en Deel af den hele Videnskab, er betænkeligt. Hegel er derfor i det Tilfælde, at han to Gange beviser det Absolute, først i Logiken; thi der kommer han jo allerede til Existents og derpaa i den anden Videnskab.